

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

Pytania ze spotkania informacyjnego dot. konkursu nr POKL/9.1.2/I/10

- 1. Czy w ramach projektu złożonego w Poddziałaniu 9.1.2 PO KL można stworzyć od podstaw program rozwojowy szkoły?**

Tak, w konkursie ogłoszonym w 2010 roku jest taka możliwość.

- 2. Czy jeżeli szkoła ma swój program rozwojowy, to może ubiegać się o jego dofinansowanie ze środków EFS, a jeśli tak, to w jakim zakresie?**

TAK. W przypadku szkół, które posiadają już swoje programy rozwojowe możliwe jest rozszerzenie lub modyfikacja tych programów rozwojowych poprzez działania zaplanowane w ramach projektu realizowanego w Poddziałaniu 9.1.2 PO KL. Należy jednak pamiętać o tym, że program rozwojowy finansowany z EFS nie może zastępować działań, które do tej pory były realizowane ze środków organu prowadzącego (np. gminy). Nie można bowiem zastępować środkami z EFS finansowania programów rozwojowych realizowanych dotąd z własnych środków organu prowadzącego. Środki z EFS mogą zostać przeznaczone jedynie na rozszerzenie/modyfikację programów rozwojowych obecnie realizowanych.

- 3. Czy jeśli ktoś realizował w poprzednich latach bądź realizuje obecnie projekt w ramach Poddziałania 9.1.2 PO KL, to może starać się o środki w ramach konkursu nr POKL/9.1.2/I/10?**

NIE. Zgodnie z kryterium dostępu projekty wyłonione w ramach niniejszego konkursu mogą być realizowane wyłącznie w szkołach, które do tej pory nie realizowały programu rozwojowego finansowanego ze środków w ramach Poddziałania 9.1.2 PO KL. Oznacza to, iż szkoły, które korzystały już ze wsparcia w ramach poprzednich konkursów 9.1.2 nie mogą korzystać ze środków EFS w ramach niniejszego konkursu.

- 4. Czy jeżeli dana szkoła bierze udział w projekcie „Diament” - czy może się starać o środki w ramach Poddziałania 9.1.2 PO KL?**

TAK, taka szkoła może być objęta wsparciem.

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

5. Czy jeżeli w liceum w danej gminie realizowany jest projekt w ramach Poddziałania 9.1.2 PO KL, to można wnioskować w 2010 r. o środki w ramach 9.1.2 dla gimnazjum zlokalizowanego w tej gminie?

TAK, można, jeżeli to gimnazjum nie korzystało dotąd ze środków w ramach Poddziałania 9.1.2.

6. Czy można napisać 1 projekt, który będzie realizowany w kilkunastu szkołach w Małopolsce?

TAK, można. Niemniej jednak, należy mieć na uwadze to, iż Wnioskodawcą lub Partnerem w projekcie musi być organ prowadzący szkołę, której dotyczy projekt. Tym samym, skierowanie wsparcia do kilkunastu szkół z Małopolski wiązało się będzie z koniecznością zawarcia partnerstw z organami prowadzącymi tych szkół - w każdym przypadku, gdy Wnioskodawca nie jest ich organem prowadzącym.

7. Czy są jakieś określone narzędzia do diagnozy potrzeb w danej szkole?

NIE. Nie jest wymagane zastosowanie określonych narzędzi do diagnozy potrzeb danej szkoły. Wnioskodawca ma w tej kwestii możliwość wyboru.

8. Czy umowa partnerska musi być zawarta przed złożeniem wniosku?

Na etapie aplikowania nie jest wymagane przedłożenie wraz z wnioskiem umów zawartych z partnerami. Niemniej jednak, w przypadku projektów realizowanych w partnerstwie, Projektodawca musi we wniosku wskazać jednoznacznie, kto jest partnerem projektu (partnerzy są wskazywani imiennie we wniosku). Jednocześnie, w części V wniosku dodatkowo zamieszczone jest oświadczenie partnerów o zapoznaniu się z informacjami zawartymi we wniosku oraz zobowiązanie do realizowania projektu zgodnie z zapisami wniosku. Oświadczenie podpisują osoby reprezentujące poszczególnych partnerów krajowych. W przypadku, gdy partnerzy nie są jednostkami sektora finansów publicznych, wówczas na etapie składania wniosku należy dołączyć dokumenty świadczące o ich sytuacji finansowej. Zasadność realizacji projektu w partnerstwie oraz jakość partnerstwa jest ponadto przedmiotem oceny merytorycznej i dokonywana jest w oparciu o zapisy całego wniosku, a w szczególności - pola 3.5. Należy pamiętać również o konieczności

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

spełnienia wymogów stawianych przed projektami partnerskimi, w tym m.in. o tym, iż partnerzy uczestniczą w realizacji projektu na każdym jego etapie, co oznacza również wspólne przygotowanie wniosku oraz wspólne zarządzanie projektem. Wymogi te są określone w dokumencie: *Zakres realizacji projektów partnerskich określony przez Instytucję Zarządzającą PO KL*. Przed podpisaniem umowy o dofinansowanie projektu wymagane jest, aby Beneficjenta i jego Partnerów wiązała umowa partnerska. Po zatwierdzeniu wniosku do realizacji Beneficjent wraz z innymi dokumentami koniecznymi do zawarcia umowy o dofinansowanie przedkłada umowę partnerstwa jako jeden z załączników niezbędnych do zawarcia umowy o dofinansowanie.

9. Czy organ prowadzący szkołę specjalną może złożyć jeden wniosek dla gimnazjum i jeden dla podstawowej?

TAK, organ prowadzący szkołę specjalną może złożyć jeden wniosek dla gimnazjum i jeden dla szkoły podstawowej.

10. Co się stanie z wnioskiem, z zapisów którego wynika, iż Wnioskodawcą jest szkoła, a nie jej organ prowadzący?

W ramach niniejszego konkursu obowiązuje następujące kryterium dostępu: „Wnioskodawcą lub Partnerem w projekcie jest organ prowadzący szkołę lub placówkę oświatową, której dotyczy projekt”. Aby można było uznać powyższe kryterium za spełnione – organ prowadzący musi występować w roli Wnioskodawcy bądź Partnera w projekcie. Wnioski nie spełniające tego kryterium zostaną odrzucone. Zaleca się, aby informacje wskazujące na to, iż Wnioskodawca lub Partner jest organem prowadzącym szkołę lub placówkę oświatową, której dotyczy projekt zawrzeć w polu 3.5 wniosku. Jednocześnie należy pamiętać, iż w przypadku jednostek organizacyjnych JST nieposiadających osobowości prawnej (np. szkoła) Wnioskodawcą jest właściwa jednostka samorządu terytorialnego (Gmina). W polach 2.1 - 2.5 wniosku należy wówczas wpisać dane Gminy i dodatkowo - w polu 3.3 wniosku należy wskazać przez jaką jednostkę organizacyjną Beneficjenta i w jakiej części będzie realizowany projekt.

11. Jakie placówki oświatowe mogą korzystać ze wsparcia w ramach Poddziałania 9.1.2?

Zgodnie ze *Szczegółowym Opiszem Priorytetów PO KL* ze wsparcia w ramach Poddziałania 9.1.2 obok szkół (z wyłączeniem szkół dla dorosłych) mogą korzystać również placówki oświatowe. Należy jednak pamiętać, że muszą to być takie placówki, które zgodnie z *Ustawą o systemie oświaty* realizują kształcenie ogólne - np. młodzieżowe ośrodki wychowawcze prowadzące kształcenie ogólne.

12. Czy w ramach jednego projektu dla kilku szkół można zaplanować różne zajęcia pozalekcyjne - np. w jednej szkole - j. angielski, a w innej matematykę?

TAK, w ramach jednego projektu można skierować inną ofertę zajęć do uczniów różnych szkół, jeżeli będzie to wynikało z diagnozy problemów i potrzeb tych uczniów. Każdorazowo jednak należy pamiętać o konieczności spełnienia kryteriów dostępu dot. form wsparcia obowiązujących w niniejszym konkursie:

a) programy rozwojowe każdej szkoły (z wyjątkiem szkół specjalnych) wspieranej w ramach projektu muszą obejmować co najmniej 3 formy wsparcia (z przedstawionych w części 2.3 *Dokumentacji Konkursowej POKL/9.1.2/I/10*), w tym obowiązkowo:

- dodatkowe zajęcia dydaktyczno - wyrównawcze oraz specjalistyczne służące wyrównywaniu dysproporcji edukacyjnych w trakcie procesu kształcenia
oraz

- dodatkowe zajęcia (pozalekcyjne i pozaszkolne) dla uczniów ukierunkowane na rozwój kompetencji kluczowych, ze szczególnym uwzględnieniem ICT, języków obcych, przedsiębiorczości, nauk przyrodniczo – matematycznych;

b) w przypadku szkół gimnazjalnych, liceów ogólnokształcących, liceów profilowanych - projekt kierowany do tych szkół musi zawierać elementy doradztwa edukacyjno-zawodowego realizowane w każdej ze szkół w projekcie.

Wnioski nie spełniające powyższych kryteriów dostępu będą odrzucane.

13. Czy w ramach jednego projektu dla kilku szkół we wszystkich tych szkołach muszą być realizowane 3 typy projektów, aby wniosek spełnił kryterium dostępu?

TAK, kryterium to dotyczy wszystkich szkół, które wspierane są w ramach projektu, z wyjątkiem szkół specjalnych.

14. Czy można zmienić treść umowy o dofinansowanie tak, aby gminy mogły założyć własne środki na realizację projektu (wniosek do IP)?

WUP Kraków wyjaśnia tę kwestię z Instytucją Pośredniczącą. O decyzji poinformuje na swojej stronie www.

15. Co się stanie z wnioskiem, w którym rozpoczęcie okresu realizacji projektu ustalono na wrzesień 2010 r.? Czy zostanie on odrzucony za niespełnienie kryterium dostępu?

NIE. Projekt, którego realizacja rozpoczyna się we wrześniu 2010 r. nie zostanie odrzucony. Niemniej jednak, z uwagi na to, iż obecnie realizowane projekty angażują wszystkie środki zaplanowane do wydatkowania na 2010 r. WUP Kraków zaleca, aby realizacja projektów składanych w ramach niniejszego konkursu rozpoczynała się nie wcześniej niż 1 stycznia 2011 r. Informacje na temat ewentualnych zmian w tym zakresie zostaną zamieszczone na stronie internetowej WUP Kraków. Odrzucone będą natomiast projekty o okresie realizacji dłuższym niż 24 miesiące oraz projekty, w których wydatki ponoszone są wcześniej niż w dniu złożenia przez Wnioskodawcę wniosku (czyli takie, w których rozpoczęcie okresu realizacji projektu założono wcześniej niż na dzień złożenia wniosku i wiąże się to z poniesieniem wydatków przed dniem złożenia wniosku).

16. Czy możliwe jest zawarcie partnerstwa szkoły z jej organem prowadzącym?

NIE. Zgodnie z *Zakresem realizacji projektów partnerskich* nie może zostać zawarte partnerstwo pomiędzy podmiotem i jego własną podległą jednostką. W przypadku administracji samorządowej i rządowej oznacza to, iż organ administracji nie może uznać za partnera podległej mu jednostki budżetowej, zakładu budżetowego lub gospodarstwa pomocniczego. Nie dotyczy to jednostek nadzorowanych oraz tych jednostek podległych, które na podstawie odrębnych przepisów mają osobowość prawną. Nie może być również zawarte partnerstwo pomiędzy podmiotami w sytuacji, gdy jeden podmiot posiada powyżej 50% udziałów drugiego podmiotu.

17. Czy w projekcie realizowanym w ramach Poddziałania 9.1.2 mogą brać udział uczniowie innych szkół niż ta, w której realizowany jest ten projekt?

Zgodnie z definicją programu rozwojowego zawartą w *Szczegółowym Opisie Priorytetów PO KL* w ramach Poddziałania 9.1.2 wsparcie musi być skierowane do uczniów konkretnych szkół, w których te programy rozwojowe są/będą realizowane. Oznacza to, że projekty realizowane w ramach Poddziałania 9.1.2 muszą kompleksowo odpowiadać na zdiagnozowane potrzeby dydaktyczne, wychowawcze i opiekuńcze konkretnej szkoły i jej uczniów oraz kompleksowo i trwale przyczynić się do jakościowych zmian w funkcjonowaniu szkoły i/lub do rozszerzenia oferty edukacyjnej szkoły. Tym samym, nie jest możliwe kierowanie wsparcia do uczniów szkół innych niż ta, której program rozwojowy jest/będzie realizowany w ramach projektu 9.1.2. W przypadku wsparcia umożliwiającego ukończenie danego etapu kształcenia oraz kontynuację nauki dzieciom i młodzieży, które znajdują się poza systemem szkolnictwa podstawowego, gimnazjalnego i ponadgimnazjalnego (przedwcześnie opuszczającym system szkolnictwa) wsparcie skierowane jest nie do uczniów danej szkoły, ale do osób, które przedwcześnie opuściły system oświaty. Ten rodzaj wsparcia realizowany może być jako jeden z elementów programu rozwojowego danej szkoły.

18. Czy w ramach projektu 9.1.2 możliwe jest zorganizowanie szkolenia dla nauczycieli z nowoczesnych technik nauczania itp.?

TAK. W związku z tym, iż jednym z elementów programu rozwojowego jest: „wdrożenie nowych, innowacyjnych form nauczania i oceniania cechujących się wyższą skutecznością niż formy tradycyjne” oraz „wdrażanie programów i narzędzi efektywnego zarządzania placówką oświatową przyczyniających się do poprawę jakości nauczania” możliwe jest przeszkolenie nauczycieli w zakresie np. nowoczesnych technik nauczania. Należy jednak pamiętać o tym, iż szkolenie nauczycieli będzie kwalifikowalne wtedy, jeżeli jest ono niezbędne z punktu widzenia realizacji projektu i stanowi element programu rozwojowego. Trwałość projektu – tj. efekt trwałej zmiany pracy szkoły może wówczas wynikać z osiągniętych rezultatów miękkich programu rozwojowego (np. doświadczenie i kwalifikacje nauczycieli zdobyte podczas realizacji programu rozwojowego są wykorzystywane w dalszej działalności szkoły).

19. Czy tonery są wydatkiem objętym cross-financingiem?

Zgodnie z *Wytycznymi w zakresie kwalifikowania wydatków w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki* do wydatków objętych cross-finansowaniem zalicza się:

- a) zakup oraz leasing (finansowy i zwrotny) pojazdów oraz mebli;
- b) zakup oraz leasing (finansowy lub zwrotny) sprzętu rozumianego jako: środki trwałe, z wyłączeniem pojazdów i mebli, których wartość początkowa jest wyższa od 10% kwoty określonej w przepisach podatkowych¹, uprawniającej do dokonania jednorazowego odpisu amortyzacyjnego;
- c) dostosowywanie budynków, pomieszczeń i miejsc pracy.

Zakup tonera nie spełnia definicji „sprzętu”, a więc nie powinien być kwalifikowany do cross-finansingu.

20. Czy jeżeli dokumentacja księgowa będzie przechowywana poza terenem woj. małopolskiego (bo tam jest Biuro Rachunkowe Beneficjenta), to niespełnione będzie kryterium dostępu dot. biura projektu?

Zgodnie z kryterium dostępu „Beneficjent w okresie realizacji projektu prowadzi biuro projektu (lub posiada siedzibę) na terenie Województwa Małopolskiego, z dostępną pełną dokumentacją wdrażanego projektu (dokumentacja ta powinna dotyczyć dokumentów merytorycznych i finansowych związanych z realizowanym wsparciem) oraz kluczowym personelem realizującym projekt (personel zarządzający projektem wskazany we wniosku)”. Oznacza to, iż dokumentacja dotycząca projektu (w tym m.in. księgowa powinna znajdować się w biurze projektu bądź siedzibie Wnioskodawcy mieszczącymi się na terenie województwa małopolskiego). Jeżeli wszystkie dokumenty – poza księgowymi - będą przechowywane na terenie województwa małopolskiego – kryterium dot. siedziby/biura zostanie uznane za spełnione, niemniej jednak, Wnioskodawca musi pamiętać o tym, iż na żądanie instytucji kontrolujących takie dokumenty będzie musiał udostępnić.

---

¹ Zgodnie z art. 22 d ust. 1 ustawy z dnia 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych oraz art. 16 d ust. 1 ustawy z dnia 15 lutego 1992 r. o podatku dochodowym od osób prawnych.

21. Czy organizacja pozarządowa np. stowarzyszenie musi wyłaniać partnerów zgodnie z procedurą *Prawa zamówień publicznych*?

NIE, nie musi. Powoływanie partnerstw zgodnie z ustawą *Prawo zamówień publicznych* dotyczy sytuacji, gdy podmiot będący jednostką sektora finansów publicznych powołuje partnera spoza tego sektora.

22. Czy aby spełnić kryterium strategiczne dot. 50% wydatków cross-financingu przeznaczonych na potrzeby osób niepełnosprawnych konieczne jest również założenie w ramach projektu udziału takich osób niepełnosprawnych w projekcie? Czy możliwe jest dokonanie takich zakupów na potrzeby niepełnosprawnych rodziców uczniów bądź ewentualnie przyszłych niepełnosprawnych uczniów?

Możliwe jest zarówno założenie w ramach projektu udziału osób niepełnosprawnych i przeznaczenie środków projektu np. na dostosowanie pomieszczeń do ich potrzeb, jak również dostosowanie pomieszczeń do potrzeb ewentualnych osób niepełnosprawnych, które w przyszłości mogłyby z tych pomieszczeń korzystać. W obydwu przypadkach kryterium to można uznać za spełnione. Należy jednak pamiętać o tym, iż we wniosku - najlepiej - w części *Uzasadnienie kosztów* znajdującej się pod budżetem szczegółowym wniosku należy w wyraźny sposób wskazać, które zakupy w ramach cross-financingu przeznaczone są na potrzeby osób niepełnosprawnych i uzasadnić je pod kątem potrzeb tych osób.

23. Co może być inwestycją komplementarną w stosunku do projektu w ramach 9.1.2?

Przykładową inwestycją komplementarną w stosunku do projektu realizowanego w ramach Poddziałania 9.1.2 w szkole w gminie X może być inwestycja mająca na celu np. rozbudowę tej szkoły finansowana w ramach MRPO bądź ZPORR.

24. Jak należy rozumieć zasadę równości szans kobiet i mężczyzn w szkołach podstawowych, gimnazjalnych, średnich?

Analiza sytuacji kobiet i mężczyzn w projektach edukacyjnych to spojrzenie na edukację z perspektywy tego, w jaki sposób przygotowuje ona dziewczynki i chłopców

(uczniów/uczennice) do pełnienia ról społecznych i zawodowych, a więc tego, czego w PO KL uczymy już osoby dorosłe w odniesieniu do rynku pracy, nauki i badań itp. Analiza sytuacji kobiet i mężczyzn w projektach edukacyjnych polega więc na pokazaniu liczby dziewczynek/chłopców, którzy są grupą docelową projektu, oraz na odniesieniu się do istniejących barier równości w obszarze edukacji. Ponieważ zróżnicowana liczba dziewczynek i chłopców uczęszczających do danej szkoły nie jest nierównością płci, lecz faktem demograficznym, projekt podaje te dane, ale, jeżeli wszystkie dzieci/uczniowie otrzymują tę samą ofertę edukacyjną, to celem projektodawcy nie jest zmiana istniejących proporcji. Liczby w podziale na płeć są ważne w przypadku, gdy wsparcie w ramach projektu kierujemy tylko do części dzieci. W takim wypadku, projekt powinien zakładać rekrutację do projektu zapewniającą udział uczennic i uczniów proporcjonalny do ich udziału w grupie wszystkich dzieci w danej placówce. Celem projektów edukacyjnych w PO KL powinno być osłabienie istniejących barier równości, poprzez m.in. przekazywanie dzieciom i młodzieży niestereotypowej wiedzy oraz pokazanie szerokiego, niezależnego od płci, spektrum możliwych wyborów życiowych. To także zapewnienie, że zarówno dziewczynki, jak i chłopcy otrzymają wiedzę i umiejętności o tej samej jakości i w równym stopniu, niezależnie od stereotypów płci, są wspierani/wspierane w dokonywaniu niezależnych decyzji. Wreszcie to kwestia kształtowania partnerskich relacji między płciami, opierających się na zasadzie wzajemnego szacunku, równych praw i obowiązków, wolności od przemocy.

W planowaniu projektów edukacyjnych w szkołach, z perspektywy zasady równości szans kobiet i mężczyzn, należy zwrócić szczególną uwagę na:

- Liczbę dziewczynek i chłopców, którzy wezmą udział w projekcie.

Zróżnicowana liczba dziewczynek i chłopców uczęszczających do danej szkoły nie jest nierównością płci, lecz faktem demograficznym. Jeżeli wszystkie dzieci otrzymują tę samą ofertę edukacyjną, to celem projektodawcy nie jest zmiana istniejących proporcji.

Przykład: Obecnie do szkoły uczęszcza 60 dzieci, w tym 34 chłopców i 26 dziewczynek (dane w podziale na płeć). W przypadku zajęć dodatkowych kierowanych do dzieci bez względu na jakiekolwiek cechy związane z ich sytuacją rodzinną, czy wynikami w nauce, wsparcie powinno być kierowane w proporcjach płci dotyczących całej placówki, czyli jeżeli zajęcia przewidziane są dla 30 dzieci, to projekt powinien objąć wsparciem 17 chłopców i 13 dziewczynek. Natomiast jeżeli kryterium kluczowym w procesie rekrutacji np. na zajęcia dodatkowe z języka angielskiego są niskie dochody

przypadające na głowę w gospodarstwie domowym, to badamy podział na płeć w tej grupie dzieci. Analiza pokazuje, że w szkole takich dzieci jest 24, w tym 14 chłopców i 10 dziewczynek. Jeżeli projekt nie zakłada zajęć dla całej grupy 24 dzieci, a np. tylko dla 10, udział w grupie powinien być proporcjonalny do rozkładu płci, czyli zakładać uczestnictwo 6 chłopców i 4 dziewczynek. Wszelkie problemy z liczbami dzieci w podziale na płeć ustępują, kiedy wszystkie dzieci z danej placówki lub danej grupy otrzymują takie samo wsparcie. W takich wypadkach należy podać zastane liczby w podziale na płeć na poziomie analizy sytuacji oraz rezultatów projektu, i zastanowić się nad dodatkowymi „równościowymi” działaniami.

- Bezpośrednie odniesienie się do barier równości (jednej lub kilku) na etapie uzasadnienia potrzeby realizacji projektu, celów oraz planowanych działań i rezultatów.
- Przygotowanie nauczycieli do prowadzenia zajęć w sposób niestereotypowy i równościowy, który umożliwi włączenie w równym stopniu dziewczynek i chłopców do każdego rodzaju zajęć (komputery, matematyka, języki obce, zajęcia sportowe, prace techniczne, podstawy gotowania, przedmioty humanistyczne). Nauczyciele/nauczycielki powinni być świadomi wpływu stereotypów zarówno na sposób prowadzenia zajęć, jak i na dobór materiałów edukacyjnych. Prowadzący powinni promować postawy szacunku dla odmienności i różnic, uznania równych praw i obowiązków bez względu na płeć i w aktywny sposób zachęcać młodzież do przełamywania stereotypów płci.
- Niestereotypowy przekaz kierowanych do dziewczynek i chłopców informacji lub dodatkowe zajęcia równościowe skierowane do dzieci obu płci uczące postawy szacunku wobec siebie i budujące świadomość możliwości dokonywania wyborów bez względu na społeczne oczekiwania wobec naszej płci, np. dodatkowa lekcja czy warsztat na temat stereotypów mogłaby pokazać dzieciom/uczniom, że dziewczynki mogą zostać uczonymi i być bardzo dobre w matematyce, chłopcy zaś mogą być dobrymi opiekunami czy nauczycielami.
- Zapewnienie, że dziewczynki i chłopcy mogą uczestniczyć w równym stopniu w oferowanych zajęciach, przy czym ważne jest, aby zachęcać i ośmielać dzieci/uczniów do przełamywania stereotypów.
- Wprowadzenie dodatkowych zajęć poświęconych kwestiom równości płci i rozwiązywaniu problemów bez użycia przemocy, które przekażą dzieciom/uczniom umiejętności radzenia sobie z trudnymi uczuciami, dyskryminacją, wykluczeniem, uprzedzeniami, szykanowaniem w relacjach z rówieśnikami/rówieśniczkami.

- Zaangażowanie rodziców obu płci w życie szkoły ze szczególnym zwróceniem uwagi i wsparciem dla zaangażowania ojców i opiekunów.
- Zorganizowanie pracy szkoły w sposób odpowiadający na potrzeby pracujących rodziców i umożliwiający godzenie życia zawodowego z prywatnym. Jest to szczególnie istotne w przypadku rodziców samodzielnie wychowujących dzieci (przede wszystkim są to kobiety). UWAGA: W projektach szkolnych w mniejszym stopniu zajmujemy się liczbami dziewczynek i chłopców, lecz przede wszystkim skupiamy się w projekcie na zmniejszaniu barier równości, przez osłabianie stereotypów płci i podejmowanie dodatkowych „równościowych” działań.

Przykładowe działania na rzecz równości mogą obejmować:

- Różnorodne formy edukacyjne pokazujące czym są stereotypy i w jak krzywdzący sposób mogą działać na kobiety i mężczyzn w życiu prywatnym i społecznym, np. lekcja i rozmowa z uczniami/uczennicami na temat postaci męskich i kobiecych występujących w najpopularniejszych bajkach (jakie cechy charakteru posiadają postaci, jakie podejmują działania, przed jakimi wyborami stają, jakie relacje są pokazywane między dziewczynkami i chłopcami, jakie lekcje płyną z przygód bohaterów męskich i kobiecych itp.). Forma i dokładny temat zajęć powinny być oczywiście zawsze dostosowane do wieku dzieci.
- Różnorodne formy edukacyjne (lekcje, konkursy, prezentacje, zabawy) pokazujące ważne, lecz mało znane kobiety zaangażowane w życie społeczne, polityczne i gospodarcze na poziomie kraju, regionu lub społeczności lokalnej. Pokazy filmów na tematy związane z równością płci, różnorodnością, stereotypami itp. organizowane dla dzieci adekwatnie do ich wieku z towarzyszącą dyskusją i refleksją. Rozmowa z dziećmi o języku, którego używamy, przysłowia odnoszących się do kobiet i mężczyzn, nazwach zawodów itp.
- Warsztaty dla nauczycieli i nauczycielek dot. przemocy rówieśniczej, przekazujące kompetencje rozmawiania z dziećmi o trudnych emocjach, konfliktach i przemocy oraz wiedzę na temat strategii zapobiegania przemocy w szkole (czyli np. ustalenia w gronie pedagogicznym, jak postępować w przypadku dręczenia, zwanego potocznie „końskimi zalotami”).
- Warsztaty dla nauczycieli i nauczycielek dot. metod włączania tematu równości płci do lekcji i zabaw z dziećmi, zarówno poprzez poruszanie konkretnych tematów, jak i sposób prowadzenia zajęć np. pilnowanie, aby chłopcy i dziewczynki mogli wypowiedzieć do końca swoje zdanie, a normą grupy jest nie przerywanie sobie nawzajem, zachęcanie dziewczynek i chłopców do podejmowania się różnych obowiązków i zadań (w stosunku do dziewczynek również tych wymagających siły fizycznej i odwagi, w stosunku do chłopców także tych wymagających odpowiedzialności za innych i empatii), wyeliminowanie

pouczeń skierowanych do dzieci akcentujących ich płeć i zróżnicowanych według płci („chłopcy nie powinni płakać”, „dziewczynki nie powinny się kłócić i bić” itp.

25. Czy Wnioskodawcą w ramach 9.1.2 może być prywatna firma konsultingowa nie prowadząca działalności edukacyjnej?

TAK. Zgodnie ze szczegółowym kryterium dostępu w konkursie POKL.9.1.2/I/10 "Wnioskodawcą lub Partnerem w projekcie jest organ prowadzący szkołę lub placówkę oświatową, której dotyczy projekt". Aby kryterium zostało spełnione w przypadku firmy konsultingowej nie prowadzącej działalności edukacyjnej należy złożyć wniosek w partnerstwie z organem prowadzącym szkołę lub placówkę oświatową, która ma być objęta wsparciem. Firma konsultingowa występować będzie wówczas w roli Wnioskodawcy zaś organ prowadzący szkołę lub placówkę oświatową, której dotyczy projekt – w roli Partnera. Należy pamiętać, że projekt partnerski musi spełniać wymagania określone ustawą z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju oraz musi być zgodny z zasadami określonymi w dokumencie: *Zakres realizacji projektów partnerskich określony przez Instytucję Zarządzającą PO KL z dnia 23 kwietnia 2009 r.*

26. Czy w ramach konkursu POKL/9.1.2/I/10 Gmina może składać kolejny wniosek jako partner, jeżeli w tym samym konkursie składa również wniosek samodzielnie? Partnerski wniosek dotyczyłby jednej ze szkół podstawowych, której organem prowadzącym jest Gmina.

Nie ma przeciwwskazań, aby gmina występowała jako partner w projekcie złożonym przez innego Wnioskodawcę.

27. Czy Stowarzyszenie, które prowadzi tylko 1 szkołę podstawową może złożyć wniosek tylko dla tej szkoły? Jak to się ma do kryterium: „Wnioskodawca składa w konkursie tylko 1 wniosek dotyczący danego typu szkół (podstawowe, gimnazja, ogólnokształcące, licea profilowane...)”?

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

Stowarzyszenie, które jest organem prowadzącym jednej szkoły podstawowej może złożyć wniosek obejmując wsparciem tą jedną szkołę. Kryterium to nie oznacza konieczności objęcia wsparciem w ramach jednego projektu różnych typów szkół. Oznacza jedynie możliwość złożenia tylko jednego wniosku dla szkół podstawowych, tylko jednego dla gimnazjów etc.

28. Czy fakt iż w roku szkolnym 2009/2010 szkoła realizuje „Pierwsze uczniowskie doświadczenia drogą do wiedzy” - ponadregionalny Projekt Edukacyjny współfinansowany przez EFS i budżet państwa - uniemożliwia wdrażanie kolejnego projektu – tym razem w ramach Poddziałania 9.2.1?

Jedno z kryteriów dostępu w Poddziałaniu 9.1.2 w roku 2010 mówi: "projekt realizowany jest wyłącznie w szkole/szkołach, która/e do tej pory nie realizowała/y programu rozwojowego finansowanego ze środków w ramach Poddziałania 9.1.2 PO KL". Oznacza to, iż wykluczenie z korzystania ze środków w ramach niniejszego konkursu dotyczy tych szkół, które uzyskały wsparcie w ramach Poddziałania 9.1.2 w poprzednich konkursach. Tym samym, to, iż szkoła realizowała projekt ponadregionalny nie wyklucza jej z możliwości ubiegania się o środki w ramach niniejszego konkursu.

29. Czy kryterium strategiczne: „Projekt jest realizowany wyłącznie w szkołach, w przypadku szkół średnich - w których poziom zdawalności matury w roku 2009 r. wynosił poniżej średniej w województwie” odnosi się do średniej zdawalności matury ogółem na poziomie województwa, czy też do poziomu zdawalności matury dla danego typu szkoły (np. dla liceów ogólnokształcących) na poziomie województwa?

W przypadku powyższego kryterium strategicznego należy wziąć pod uwagę specyfikę rodzaju szkoły, np. gdy projekt dotyczy liceum ogólnokształcącego – kryterium to odnosić się będzie do średniej dla liceów ogólnokształcących.

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

30. Czy można złożyć wniosek o dofinansowanie, który obejmowałby wsparciem zarówno szkoły podstawowe, jak i gimnazjalne z terenu gminy, czy też należy w tym przypadku złożyć dwa różne wnioski o dofinansowanie.

Istnieje możliwość złożenia jednego wniosku o dofinansowanie obejmującego wsparciem szkoły podstawowe i gimnazja z terenu gminy. Należy jednak wziąć pod uwagę to, iż diagnoza problemów oraz sposoby ich rozwiązania w przypadku szkół podstawowych mogą być zupełnie inne niż w przypadku gimnazjów. Optymalnym rozwiązaniem w takiej sytuacji byłoby złożenie dwóch wniosków - osobnego dla szkół podstawowych i kolejnego dla gimnazjów. Decyzję w tej kwestii podejmuje Wnioskodawca.